

άρθρο

των **ΕΝΡΙΚΟ ΛΕΤΑ*** και **ΙΒ ΜΠΕΡΤΟΤΖΙΝΙ****

*Ο Ενρίκο Λέτα είναι πρώην πρωθυπουργός της Ιταλίας και πρόεδρος του Ινστιτούτου «Ζακ Ντελφρ»

**Ο Ιβ Μπερτοτζίτι είναι διευθυντής του Ινστιτούτου «Ζακ Ντελφρ»

Μια ριψοκίνδυνη γεωπολιτική ευκαιρία για την Ευρωπαϊκή Ένωση

■ **Η ΝΙΚΗ** Τραμπ αποτελεί τον σεισμό που προέκυψε από τις τεκτονικές μεταβολές που αποσταθεροποιούν σήμερα την πλειονότητα των δυτικών χωρών και προκλήθηκαν, κυρίως, από την άνοδο των «αναδυόμενων» χωρών και των πολέμων στο πλαίσιο του αραβο-μουσουλμανικού κόσμου. Η νίκη του δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να χαρακτηριστεί ως νίκη «του λαού εναντίον των ελίτ», καθώς ο Ντόναλντ Τραμπ συγκέντρωσε 2,8 εκατομμύρια ψήφους λιγότερες από ό,τι η Χίλαρι Κλίντον. Αλλά αποτελεί αδιαμφισβήτητη την έκφραση μιας αντι-συστημικής ψήφου, η οποία μπορεί, επίσης, να βρεθεί και σε αυτή την πλευρά του Ατλαντικού.

Η ΝΙΚΗ του Τραμπ εκφράζει το κλίμα δυσφορίας που κερδίζει ολοένα και περισσότερο έδαφος ανάμεσα στην εργατική τάξη και ένα τμήμα της μεσαίας τάξης, με το επίκεντρο της διαδικασίας της παγκοσμιοποίησης να μετακινείται όλο και πιο μακριά από τον δυτικό κόσμο: μια δυσφορία που προκλήθηκε από ένα οικονομικό, πολιτιστικό και πολιτικό άνοιγμα του παγκόσμιου συστήματος, που βιώνεται από την κοινωνία με ένα ιδιαίτερα αμφίθυμο τρόπο. Αυτή η σύγκρουση των τεκτονικών πλακών έχει ήδη προκαλέσει μερικές σεισμικές δονήσεις μεγαλύτερης ή και μικρότερης κλίμακας (όπως για παράδειγμα η ψήφος υπέρ του Brexit) και αυτές οι δονήσεις θα προκαλέσουν αντίστοιχες σε χώρες που πλήττονται από συγκεκριμένους εθνικούς περιορισμούς και αδυναμίες.

ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ να υπάρξει αμφιβολία πως πρέπει να αντλήσουμε τα διδάγματα που προκύπτουν από τους σεισμούς αυτούς, έτσι ώστε να τα προσαρμόσουμε στις πολιτικές των κρατών-μελών αλλά και της Ε.Ε., καταβάλλοντας κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να ρυθμίσουν και να πλάσουν τη διαδικασία παγκοσμιοποίησης προς μια κατεύθυνση πιο ευνοϊκή για τις αξίες και τα συμφέροντα της πλειονότητας.

ΑΛΛΑ ενώ η εκλογική νίκη Τραμπ επιζητεί την προσοχή μας για τις διάφορες αιτίες της, είναι πρωτεύον να κι-

νητοποιηθούμε ως Ευρωπαίοι για τις ενδεχόμενες συνέπειες αυτού του αποτελέσματος. Και αυτό γιατί ενώ η διοίκηση Τραμπ ενσαρκώνει μια επιστροφή στην παραδοσιακή μορφή του αμερικανικού απομονωτισμού, εντείνοντας την εστίαση στην Ασία που σήμερα έχει μια ευρεία παρουσία, αυτός ο απομονωτισμός μπορεί κάλλιστα να εξελιχθεί σε έναν λιγότερο προβλέψιμο αλλά πιο βάνανσο τρόπο σε περιπτώσεις αυξανόμενων απειλών και κινδύνων.

ΕΙΝΑΙ στο χέρι μας ως Ευρωπαίοι, ως εκ τούτου, να δράσουμε από κοινού για να ενισχύσουμε τη συλλογική μας ασφάλεια βελτιώνοντας την αστυνομική αλλά και τη δικαστική μας συ-

ΑΕΠ, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές που διατυπώνονται στο πλαίσιο του ΝΑΤΟ. Πρέπει να ακούσουμε το μήνυμά του, το οποίο ο Μπαράκ Ομπάμα είχε ήδη εκφράσει, εάν επρόκειτο να βελτιώσουμε την ικανότητά μας να δράσουμε για τη δική μας ασφάλεια σε ενδεχόμενες κρίσεις. Όσο και αν αυτές μπορεί να φαίνονται δευτερεύουσας σημασίας, όταν όμως τις βλέπουν από την Ουάσιγκτον έχουν άμεσες και συχνά θανατηφόρες συνέπειες εδώ στην Ευρώπη.

Η ΕΚΛΟΓΗ του Ντόναλντ Τραμπ θα μπορούσε, επίσης, να οξύνει τις πολιτικές διαφορές μεταξύ των ΗΠΑ και της Ε.Ε. εφόσον η προεδρία του αποδειχθεί συνέχεια της προεκλογικής εκ-

την οικονομική αποτελεσματικότητας με την κοινωνική συνοχή και την προστασία του περιβάλλοντος, ένα μοντέλο από το οποίο οι ΗΠΑ κρατάνε αποστάσεις, που έχουν ως προτεραιότητα την οικονομική αποτελεσματικότητα, αποστάσεις τις οποίες μπορεί να μεγαλώσει ακόμα περισσότερο ο Ντόναλντ Τραμπ. Πρέπει να αδράξουμε αυτή την ευκαιρία για να επαναβεβαιώσουμε την εγκυρότητα του μοντέλου μας σε σύγκριση με αυτά της Κίνας και της Ρωσίας, αλλά και σε σύγκριση με αυτό των ΗΠΑ. Και πρέπει να το κάνουμε αυτό, συνεχίζοντας τις κινητοποιήσεις υπέρ του περιβάλλοντος, υψώνοντας την «πράσινη σημαία» μας περήφανα ψηλά, ενώ την ίδια στιγμή να προχωράμε

“ **Η εκλογή του Ντόναλντ Τραμπ θα μπορούσε, επίσης, να οξύνει τις πολιτικές διαφορές μεταξύ των ΗΠΑ και της Ε.Ε.** ”

νεργασία, με την ενίσχυση των ελέγχων των εξωτερικών μας συνόρων και παίζοντας έναν πιο αποφασιστικό ρόλο στους διπλωματικούς και στρατιωτικούς τομείς. Ο «Ευρωπαϊκός πυλώνας συμμαχίας του Ατλαντικού» επιστρέφει στο επίκεντρο της ρωσικής επιθετικότητας, του εμφυλίου πολέμου στη Συρία, του χάους στη Λιβύη και της ισλαμικής τρομοκρατίας, αλλά και γεγονότων όπως η αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ε.Ε.

Ο ΝΤΟΝΑΛΝΤ ΤΡΑΜΠ είναι πολύ πιθανό να μας υπενθυμίζει τα καθήκοντά μας, ενώ παράλληλα να μας κατηγορεί για απροθυμία να αυξήσουμε τις εθνικές μας δαπάνες στο 2% του

στρατείας του. Η Άγκελα Μέρκελ είχε απόλυτο δίκιο να μας υπενθυμίσει ότι η διατλαντική συνεργασία στηρίζεται σε κοινές αξίες και αρχές, συμπεριλαμβανομένης της υπεράσπισης της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, της ισότητας των φύλων και του σεβασμού των μειονοτήτων. Είναι πιο επιτακτική από ποτέ η ανάγκη να επιβεβαιώσουμε και να ενσωματώσουμε αυτές τις μεγάλες αρχές ως αναπόσπαστο μέρος της κοινής ευρωπαϊκής μας ταυτότητας!

ΕΤΣΙ, με την ίδια λογική, θα πρέπει να υπερασπιστούμε και να προωθήσουμε ένα αναπτυξιακό μοντέλο, το οποίο θα προσπαθεί να συμβιβάσει

μπροστά τις εθνικές μεταρρυθμίσεις που απαιτούνται, έτσι ώστε το αναπτυξιακό μας μοντέλο να λειτουργήσει πιο αποτελεσματικά, ιδίως στους τομείς της κοινωνικής συνοχής.

Η ΕΚΛΟΓΗ του Ντόναλντ Τραμπ είναι μια ριψοκίνδυνη γεωπολιτική ευκαιρία για την Ε.Ε. Η Ε.Ε. πρέπει να είναι σε θέση να επωφεληθεί από αυτήν, με γνώμονα ότι τα κράτη-μέλη και οι πολίτες τους θα αδράξουν αυτήν την ευκαιρία σε ένα πνεύμα συνεργασίας και αλληλεγγύης και όχι να αγωνίζονται ματαιόδοξα για την εύνοια ενός συνταίρου, ο οποίος είναι πιο πιθανό από ποτέ να στρέψει το βλέμμα του αλλού.